



Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 15/2 2026 s. 751-771, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

LYKAONIA BÖLGESİ'NDEN STELLER

Burak BALDIRAN*

Mustafa ŞAHİN**

Geliş Tarihi: 4 Haziran 2025

Kabul Tarihi: 17 Haziran 2025

Öz

Günümüzde Konya ili sınırlarını kapsayan Lykaonia, İlk Çağ kaynaklarından tanınan bir bölgedir ve İÖ 372-371 yıllarından itibaren bilinmektedir.

Çalışmada belirlenen steller, farklı yerleşimlerde açık alanda serbest ya da herhangi bir yapıda ikinci kez devşirme malzeme olarak kullanılmışlardır. Steller, “alınlıklı” ve “alınlıksız” olmak üzere iki ana başlık altında değerlendirilmiştir. Alınlıklı olanlar resim alanlarına göre “katlı” ve “tek panolu” alt başlıklarında; alınlıksız olanlar ise “boyuna, enine dikdörtgen ve kare formu” olmak üzere resim alanlarının formuna göre üç alt başlıkta ele alınmışlardır. Alınlıklı ve katlı stellerin diğer gruplara göre daha az sayıda olduğu görülmektedir. Alınlıklı olup, tek panolu olan stellerin sayısı ilk gruba göre daha fazladır. Bu çalışmada her gruptan birer stelin detaylı tanımlamaları yapılarak, üzerinde işlenmiş olan figürler ve motifler ikonografik olarak değerlendirilmiş ve yazıtlı olanların çevirileri de yapılmıştır. Stellerde betimlenen insan figürlerinde kadınların pudicitia tipinin varyasyonlarından büyük herculaneum; erkeklerin palliatus ve demosthenes tipinde yapıldıkları anlaşılmıştır. Ayrıca bölgede faaliyette bulunan heykeltraşlara, yazıtlardan edinilen bilgilere göre, iki yeni heykeltraş daha eklenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Lykaonia, Isauria, Stel, Symposion, Kline, Kartal, Lorika.

* Doktora Öğrencisi; Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü, baldiran86@gmail.com, ROR ID: 03tg3eb07.

** Prof. Dr.; Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü, mustafasahin@uludag.edu.tr, ROR ID: 03tg3eb07.

STELAE FROM THE LYCAONIA REGION

Abstract

The Region of Lycaonia, which today lies within the borders of Konya Province, is known from ancient sources, with its history traceable back to 372-371 BC.

Steles made from local limestone are identified that were used in open areas of various settlements or repurposed as secondary building materials in different structures. The unearthed steles have been categorized under two main groups: those with pediments and those without. The ones with pediments have been further subdivided into two subgroups based on their picture panels: Multi-Panelled, Single-Panelled. Without pediments have been classified into three subgroups according to the shape of their panels: Vertical, Horizontal Rectangular and square. It has been observed that steles with pediments and steles featuring multiple panels are fewer compared to other groups. The number of steles with pediments and steles with a single panel is higher than those in the first group. In this study, a detailed description of one stele from each group has been provided. The figures and motifs depicted on them have been analysed iconographically, and translations have been included for those featuring inscriptions.

Keywords: Lycaonia, Stele, Symposion, Kline, Eagle, Lorica.

Giriş

Günümüzde Konya ili sınırlarında yer alan Lycaonia, İlk Çağ kaynaklarından tanınan bölgedir ve İÖ 372-371 yıllarından itibaren bilinmektedir. Bölgenin İÖ 372-371 tarihlerinden önce Pisidia ile Isauria arasında paylaşıldığı anlaşılmaktadır. Bölge Pers Devleti'nin İskender tarafından yıkılmasına kadar Kapadokya ile aynı satrabin idaresi altında kalmıştır. Daha sonra Seleukos Krallığına bağlanmıştır. Antiochos'un yenilgisinden sonra Romalılar Lycaonia'yı Bergama Kralı II. Eumenes'in yönetimine vermiştir (Maggie, 1950, s. 19). İÖ 160 yıllarında Bergama etkisi Amblada'da hissedilir (Maggie, 1950, s. 25). İÖ 129'da III. Attalos'un ölümünden sonra Lycaonia, Romalıların yanında Aristonikos ile yaptığı savaşta esir düşen Kapadokyalı IV. Ariarathes'in çocuklarına bağlanmıştır. Büyük Mithridates döneminde bölge Mithridates tarafından zaptedilmiş olmalıdır (Maggie, 1950, s. 376). İÖ 1. yüzyılın ortalarında Lycaonia batıda Laodikeia'ya kadar bütün arazisi ile Kilikya Kralının bir temsilcisinin idaresindeydi. Bu tarihlerde Ikonium Lycaonia şehri olarak görülmektedir. İÖ 39 yılında Polemo, Antonius'tan, Ikonium'u almıştır. İS 36 yılında ise Antonius, Galatia ile Lycaonia'nın bir kısmını Amyntas'a vermiştir (Maggie, 1950, s. 434). Amyntas daha sonra Antipater'den Isauria ve Derbe'yi almıştır (Pauly-Wissowa, 1949, s. 8). İÖ 25'te ölünce Augustus tarafından bölge eyalet hâline getirilmiştir. Ikoniumlu Epithropos Galaitilus Epthios için dikilmiş şeref yazıtından anlaşıldığı üzere kent Neron'un idaresinde iken bile Galatia'ya ait görünüyordu (Strabon 1993, XII: 5, 1; Maggie, 1950, s. 694). İmparator Antoninus Pius (İS 138-161) Dönemi'nde Isauria, Lycaonia ile birleşerek büyük bir eyalet hâline dönüşmüştür.

Çalışma konusu olarak belirlenen tüm steller farklı yerleşimlerde açık alanda serbest ya da herhangi bir yapıda ikinci kez devşirme malzeme olarak kullanılmış durumda olanlardır. Bölgede saptadığımız örnekler “alınlıklı” ve “alınlıksız” olmak üzere iki ana grupta değerlendirilmiştir. Birinci gruba girenler “tek panolu” ve “katlı” olmak üzere bezeme alanlarına göre iki alt başlıkta ele alınmışlardır. Alınlıksız grupta yer alanlar formlarına göre “boyuna dikdörtgen”, “enine dikdörtgen” ve “kare formu” olmak üzere üç alt başlıkta incelenmiştir. Bu çalışmada her gruptan birer stel örneği ele alınmıştır.

1. Alınlıklı Steller:

1.1. (KS) Aslantaş Steli

Katlı Stel olarak adlandırılan steller (KS) üçgen formlu alınlığa sahip ve alınlığın alt kısmında üst üste iki friz hâlinde figürlerin yerleştirildiği resim alanı olan steldir (Görsel 1-5). Aslantaş Yaylası'ndaki Katlı stelin üst resim alanında cepheden, ayakta ve giyimli betimlenmiş beş figür görülmektedir. Solda ilk sıradaki kadın figürünün başı kırıktır. Kıvrımları işlenmemiş olan *himation* diz kapakları hizasında sona erer. Sağ kol dirsekten kıvrılıp, sola doğru bel hizasına yerleştirilmiştir. İçte yuvarlak yakalı *chitonun* kıvrımları, *himationun* altında, ayakuçlarını açıkta bırakarak, etek kısmında ince dikey kıvrımlar hâlinde gösterilmiş, ayakları arasında ters “V” oluşturmuştur. Sol kol vücudun yanında ve sol el *himationun* kumaşını tutar pozdadır. Sol elin altında devam eden kumaş ayak bileklerine kadar uzanmıştır. Kadının sol tarafında aynı poz ve stilde yan yana üç erkek betimlenmiştir. Erkek figürleri de kadın figürü ile aynı duruş ve poza sahiptir. Sadece erkeklerin giysileri diz kapaklarının hemen altında sona ermektedir. Bu figürlerin başları da kırıktır. “Stel”in üst kısmı verev kırıldığı için üçüncü erkek figürünün başının konturu seçilebilmektedir. Ancak çok tahrip olduğu için üst panodaki figürlerin fizyonomileri hakkında bir şeyler söyleyebilmemiz mümkün değildir. Beşinci figür diğer figürlerden farklı olan, diz kapaklarının üzerinde biten daha kısa etekli giysili, belinde kemeri, omuzlarında pelerini olan erkek figürüdür. Aşağıya uzattığı sağ elinde uç kısmı silme üzerine yerleştirilen bir sopa ya da mızrağa dayanmıştır. Sol kolu hafifçe beline doğru uzatılmış olan bu erkek figür sol elinde ne olduğu tam olarak seçilemeyen bir nesne tutmaktadır. Bu erkek bir kahraman ya da savaşçı olmalıdır. Alt panoda da dikdörtgen resim alanı içinde yan yana ayakta duran, cepheden ve giyimli beş kadın figürü betimlenmiştir. Üstteki panoda ilk sıradaki kadın figürü ile aynı tarzda âdeta aynı şablon kullanılarak yapılmışlardır. Üst ve alt resim alanı ince bir silme ile ayrılmıştır. Yan yüzlerinde bezeme yoktur.

Stelin alt kısmında üç satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır.

Αττουνεῖς Σεῖσαμο[ο]-
ου ζῶν ἀνέστησε ἑαυ[τ]-
ὸν καὶ Ναυ γυναιῖκα αὐτο[ῦ]

“*Seisamoas oğlu Attouneis (bu steli) hayattayken kendisi ve kendi karısı Na için dikti*”.

Seisamoas oğlu Attouneis ve eşi Na'nın mezar stelidir.

Satır 1-2: Αττουνεῖς (Attouneis) yeni bir yerel isim görünüyor. Σεῖσαμοας (Levick, 1964, s. 135; Zgusta, 1964, s. 1435, LGPN, V. C, s. 385) (Seisamoas) şimdiye kadar bir kez *Lykaonia*'da belgelenmiştir.

Kadınlar, *Pudicitia* tipinin varyasyonlarından biri olan *Büyük Herculaneum* tipinde betimlenmişlerdir. Bu alt tip *Bieber*'e göre İS 2. yüzyıldan başlayarak mezar *stelleri*, lahitler ve *ostoteklerde* yaygın olarak görülen bir tiptir (Bieber, 1977, s. 154). Kadınların elbiselerinin ayakuçlarını açıkta bırakacak biçimde olması ve elbiselerde detaylara çok fazla yer verilmemesi de yine bu bölgelerin *stellerinde* karşılaştığımız diğer bir özelliktir (Özsait-Şahin 1998, s. 125-127, Res. 9-11-12). Mantonun başı örtmesi, kadının dinî erdemini ve evli olduğunu göstermektedir. Bazı araştırmacılar *steller* üzerinde betimlenen ayakta duran figürlerin çoğunlukla İS 3. yüzyılın başlarından itibaren kullanılmaya başlandığını ve bu durumun inanç

sistemini değişmesi ile ilgili olduğunu belirtmektedirler (Gibson, 1980, s. 66, fig. 20-25; Drew-Bear-Lochmann, 1996, s. 120-121).

1.2. (TPS) Bolay Tek Panolu Stel

Bolay-Çetmi karayolu üzerinde bir çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır (Görsel 6-9). Alınlıklı steller grubunda ele aldığımız eser figürlü ve yazıtlıdır. Her iki yanda burğu yivli, *İon* başlıklı sütunlar tarafından taşınan alınlık ortasında, *Isauria* bölgesinde oldukça yaygın kullanılan kanatları açık bir kartal figürü, *arsitrav* kısmında ise 4 satırlık *Grekçe* yazıt yer almaktadır. Lochman'a göre kartal Zeus'un simgelerinden biri olarak bilinir ve mezar stelleri üzerinde İS 140/150 yıllarından itibaren betimlenmiştir (Lochman, 2003, s. 210). Ölenin tanrıya ulaştığını gösterir (Lochman, 2003, s. 211). Güç, ihtişam ve zirveleri temsil ettiğine inanılır. Ayrıca ölü kültüründe de önemli unsurlardan biri sayılır. Ölen kişinin ruhunu kartalın taşıdığına olan inanç, kartal figürünün Yunanistan, İtalya, Suriye ve Anadolu'da ölü kültürü ile ilgili arkeolojik materyallerde, özellikle de "ostotek ve stel"lerde betimlenen sahnelerde yaygın olarak yer almasına neden olmuştur (Cumont, 2005, s. 158). Pfuhl-Möbius'a göre Anadolu mezar ikonografisinde kartal, ebedî yaşamın sembolü olarak yaygın kullanılan bir motiftir (Pfuhl-Möbius, 1979, s. 500-525). Bir diğer anlamı ise yüceltme ve tanrılaştırmadır (*apothesis*). Şahin tarafından kanatları açık olarak betimlenen kartal figürleri ölen kişinin herolaştırılması-tanrılaşması ile ilgili olduğu yorumu yapılmıştır (Şahin, 2016, s. 355). Kartal figürü çoğunlukla erkeklerle ilişkilendirilmiştir (Waelkens, 1986, s. 47).

Bezeme alanında cepheden betimlenmiş olan bir kadın ve bir erkek figürü yer almaktadır. Erkek ayakta durur şekilde kılıcı ve kısa etekli *tunika* ile betimlenmiştir. Solundaki kadın figürü minderli tabure üzerinde oturur şekilde betimlenmiştir Stelin figürleri, sadece konturları bırakılarak tıraşlanmıştır. Bu nedenle ne yüzleri ne kollarının duruşu ne de giysi kıvrımları ile ilgili detaylı tanımlama yapmamız mümkün olamamaktadır. Bunun dışında küçük kopmalar olup genelde eser sağlam durumdadır. Modern çeşmenin üzerine çimento ile sabitlenmiştir. Bu stel yazıtında heykeltraş adı geçtiği için önemlidir.

Yazıt:

[Πα]ππος ΤΑΤΤΙΝΗΣΟΥΤΑΣΑ[.]ΕΥΚΟΑ[.]ΤΑΟΥ ἀν[έστη]-
2 σεν εαυτὸν καὶ [.]ΑΤ[.]ΑΝΣΗΝ γυναῖκα αὐτοῦ θυγατέ[ρα]
[Π]απου Νηνιος τειμῆς καὶ συμπάσας ἀρ[ήτης].
4 Διονύσιος Διονυσίου γλύπτης ἀπήρτισεν.

"[---] Pappos kendisi için ve kendi karısı Nenis oğlu Papos kızı [---] için onuru ve tüm erdeminden dolayı yaptırdı. Dionysos'un oğlu **heykeltraş Dionysos** tamamladı".

2. Alınlıksız Steller

2.1. (BDS) Sarıhacı Boyuna Dikdörtgen Stel

Sarıhacı Köyü ören yerinde bulunan stelin sağ üst kısmı kırık ve eksiktir. Ön yüzünde kare bir pano içinde ayakta duran cepheden iki figür betimlenmiştir (Görsel 10-11). Sol baştaki figür her ne kadar çoğunlukla kadın figürlerinde gördüğümüz tarzda, *himationun* başını da örterek aşağıya uzanmasına karşın erkek figürü olmalıdır. Yüzün fizyonomik özellikleri belirgin olmasa da çenenin aşağıya doğru uzatılmış şekli bu figürün sakallı bir erkek figürü olduğunu göstermektedir. Kollar *himationun* içinde bel hizasında birleştirilmiştir. *Himationun* içine dizlerin altına kadar uzanan *chiton* giymiştir. Giysi kıvrımları belirtilmemiştir. Kadın figürü de

başını örten *himationun* içine, dikey kıvrımları olan *chiton* giymiştir. Sağ kolu *himationun* içinde sol göğüs üzerine yerleştirilmiş, sol kol ise sol eli açıkta bırakacak şekilde karın hizasında sağ tarafa yönelerek *himationun* kumaşını tutar pozdadır. Bu iki figürün arasındaki boşlukta 6 satır *Grekçe* yazıt vardır.

Titinia(?) anısına mezar steli

[. . .] ΟΣ Ναλη-
2 μιος άνέστη-
σεν Τιτ[ι]νία[v]
4 τήν άδελφήν
αύτοϋ μνή-
6 μης χάριν.

“Nalemis oğlu [...] os kendi kız kardeşi Titinia(?) anısına (bu steli) dikti”.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

2.2. (EDS) Avdan Enine Dikdörtgen Stel

Avdan'da iki yönü bezemeli olan *stel* kuran kursunda muhafaza edilmektedir. Ön cephede ölü yemeği (*symposion*) sahnesi betimlenmiştir. Stelin sol alt kısmı kırık ve eksiktir. Soldan başlayarak *klinenin* üzerine oturmuş iki kadın, *kline* üzerine uzanmış üç erkek figür işlenmiştir (Görsel 12-16). *Klinenin* önünde ortada, yuvarlak tablalı, üç ayaklı sehpa (*mensa tripes*), solunda biri yün sepeti (*kalathos*) diğeri *oinochoe* olan iki kap, sağında ise *krater* bulunmaktadır. Figürlü alanın üst kısmında üç satır, alt kısmında ise tek satırlık *Grekçe* yazıt dikkati çekmektedir. “Stel”in sağ yan yüzü de işlenmiştir.

Sol baştaki iki kadın figürün ayak kısımları kırıktır. İlk figür cepheden, ayakta duran, başını da örterek aşağıya doğru uzanan *himation* giysisi içinde betimlenmiştir. Sağ kolunu dirsekten kıvrarak sağ elini sol omuzuna yerleştirmiştir. Sol kolu yanda, aşağıya doğru uzatılmıştır. Yüzü çok aşınmıştır. Bu figürün hemen sağında, *klinenin* yanında oturan bir kadın figürü görülmektedir. Bu figür de çok aşınmıştır. Ayakları tornada yapılmış gibi işlenmiş *klinenin* üzerinde uzanmış üç erkek betimlenmiştir. İlk erkek “V” yakalı giysisi ile sol kolu üzerine uzanmış pozdadır. Sağ omuzu üzerindeki boşluğa “A” harfi ve orak yerleştirilmiştir. İkinci erkek de aynı pozda verilmiş, diğerdinden farklı olarak sağ kolunu yukarıya kaldırmış, sağ elinde tuttuğu çelengi önünde yatan erkeğin başının üzerine doğru uzatmıştır. Sağ omuzu üzerindeki boşlukta “A” harfi ve yanında pergele benzer bir alet görülmektedir. Üçüncü erkek figürü ilk sıradaki ile benzer özellikler taşımaktadır. Bunun da sağ omuzu üzerindeki boşlukta keski ve çekiç aletleri bulunmaktadır. *Klinenin* üzerindeki yatak kalın ve her figürün altına gelen kısma beşer dikey çizgi işlenmiştir. Üçüncü figürün sırt kısmına bir yastık yerleştirilmiştir. Yastığın üzerindeki boşlukta taşçı ustalarının kullandığı *pergel* görülmektedir.

Sağ yan yüz üzerinde cepheden, ayakta duran, başını örterek aşağıya diz hizasına kadar uzanan *himation* ve *chiton* giysili bir kadın figürü işlenmiştir. *Himationa* sarılı olan sağ kolunu dirsekten yukarıya doğru uzatıp, sağ elini göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru sarkıtılmış, *pudicitia* tipinde kadın figürüdür. Sol omuzu üzerindeki boşlukta da bir *kirmen* ve iğ vardır. Figürün başının etrafında tek satırlık *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Celer ile Nana Kardeşlerin ve Zea'nın Mezar Steli

Na[v]α(?) Κάστρος θυγάτηρ κὲ [.] -
 2 ANANI[.] Κέλερα υἱὸν κὲ Ναγ-
 α<v> θυγα(τέ)ρα
 4 [μν]ήμης χάρις.

“Castor’un kızı Na[n]ja ve [.]anani[s](?) oğulları Celer ve kızları Nana anısına (yaptırdılar)”.

Yan yüz:

Αραρα
 2 Ζε
 Α
 4 ν.

“Arara, Zea için (yaptırdı / dikti)”.

Arara, Isauria bölgesinden bilinen bir kadın adı.

Zea, Urfa Birecik’ten bir yazıttan biliniyor (Sterret, 1888, s. 433, Nr.626). Doğu kökenli? bir kadın ismidir.

2.3. (KFS) Aslantaş Kare Formlu Stel

Piyadeler, diz kapaklarına kadar uzanan, zırhlarını (*lorika*) giymişlerdir (Görsel 17-18). Omuzlarında kollarının üstüne, aşağıya doğru sarkan pelerinleri (*chylamis*) vardır. Zırhlarının etek kısmı dikdörtgen dilimler (*pteryges*) hâlinde işlenmiştir. Bellerine iki kez bele dolanmış olan kuşakları (*cingulum*) olduğu görülmektedir.

İlk figür sağ kolunu vücudunun yanında, aşağıya uzatmış, sol kolunu dirsekten kıvrarak, zırhının beline dolanan kuşağını (*cingulum*) tutar pozda işlenmiştir. Solundaki erkek sağ ve sol kolunu vücudunun yanın tarafında aşağıya doğru uzatmıştır. Her iki figür de sakallı ve kabarık saçlıdır. Sol baştaki erkeğin yüzü diğerine göre daha dolgunudur. Sakalı kırıktır. Gözleri iri ve gözbebekleri belirtilmiştir. Yüzü zayıf olan figürün sakalı bukleli olarak yapılmıştır. Figürlü sahnenin sol ve sağ kenarlarında sap kısımları zemine dayalı, üçgen formundaki uçları yukarı doğru uzanan *mızraklar* bulunmaktadır. Stelin üst kısmında, profilli silmenin ortasında, iki asker figürünün arasına gelecek biçimde iki yöne doğru yerleştirilmiş *sarmaşık yaprakları* adeta *tepe akroteri* havasını yaratmaktadır. Aynı motifler bu kez tek yapraklı olarak sağ ve sol üst köşelere de yerleştirilmiştir.

3. Katalog

3.1. KS Aslantaş Steli (Görsel 1- 5)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.: 63 cm. Gen.: 53 cm. Der.: 22 cm.

Tanım: Aslantaş Yaylası'ndadır. Üst üste iki resim alanı korunmuş, alınlık kırık ve eksiktir. Bu bezeme alanlarından üst bölümde, bir kadın ve dört erkek; alt bölümde beş kadın yer almaktadır. Kadınların tümü aynı poz ve stildedir. Bölgedeki diğer steller ve ostotekler üzerinde görebildiğimiz gibi, içlerine *chiton*, üzerine de başlarını da örten *himation* giymişlerdir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi. Harf karakteri İS 2. yüzyıl veya sonrasına işaret eder.

3.2. TPS Bolay Steli (Görsel 6- 9)

Bulunduğu Yer: Bolay- Çetmi Karayolu

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 95 cm. Gen: 69 cm. Der: Ölçülemiyor.

Tanım: Bolay-Çetmi karayolu üzerinde bir çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alınlıklı steller grubunda ele aldığımız eser figürlü ve yazıtlıdır. Her iki yanda burğu yivli, *İon* başlıklı sütunlar tarafından taşınan alınlık ortasında, *Isauria* bölgesinde oldukça yaygın kullanılan kanatları açık bir kartal figürü, *arşitrav* kısmında ise 4 satırlık *Grekçe* yazıt yer almaktadır. İki *İon* sütunu ile sınırlandırılmış olan ana panoda cepheden betimlenmiş olan bir kadın ve bir erkek figürü yer almaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 2. yüzyıl sonu- 3. yüzyılın ilk yarısı

3.3. BDS Sarıhacı Steli (Görsel 10- 11)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Sarıhacı.

Malzeme: Gri renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 74 cm. Gen: 69 cm. Der: 44 cm.

Tanım: Sarıhacı Köyü Ören yerinde bulunan stelin sağ üst kısmı kırık ve eksiktir. Ön yüzünde kare bir pano içinde ayakta duran cepheden iki figür betimlenmiştir. Sol baştaki figür her ne kadar çoğunlukla kadın figürlerinde gördüğümüz tarzda, *himationun* başını da örterek aşağıya uzanmasına karşın erkek figürü olmalıdır. Yüzün fizyonomik özellikleri belirgin olmasa da çenenin aşağıya doğru uzatılmış şekli bu figürün sakallı bir erkek figürü olduğunu göstermektedir. Kadın figürü de başını da örten *himationun* içine, dikey kıvrımları olan *chiton* giyimlidir. Bu iki figürünün arasındaki boşlukta 6 satır *Grekçe* yazıt vardır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

3.4. EDS Avdan Steli (Görsel 12- 16)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Avdan

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.: 42 cm., Gen.: 67 cm., Der.: 31 cm.

Tanım: Avdan'da iki yönü bezemeli olan *stel* kuran kursunda muhafaza edilmektedir. Ön cephede *symposion* sahnesi betimlenmiştir. Stelin sol alt kısmı kırık ve eksiktir. Soldan başlayarak *klinenin* üzerine oturmuş iki kadın, *kline* üzerine uzanmış üç erkek figür işlenmiştir. *Klinenin* önünde ortada, yuvarlak tablalı, üç ayaklı sehpa (*mensa tripes*), solunda biri yün sepeti (*kalathos*) diğeri *oinochoe* olan iki kap, sağında ise *krater* bulunmaktadır. Figürlü alanın üst kısmında üç satır, alt kısmında ise tek satırlık *Grekçe* yazıt dikkati çekmektedir. Stelin sağ yan yüzü de işlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

3.5. KFS Aslantaş Steli (Görsel 17- 18)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük.: 53.5 cm., Gen.:57 cm., Der.:44 cm.

Tanım: Aslantaş Yaylası'nda bir evin bahçe duvarının önünde serbest olarak durmaktadır. Stelin üst kısmı profilli bir silme ile vurgulanmıştır. Bu silmenin altında yan yana, ayakta duran, cepheden iki asker betimlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

4. Sonuç

Bölgede yapılan araştırmalar sırasında alınlıklı ve katlı stellerin diğer gruplara göre daha az sayıda olduğu görülmektedir. Alınlıklı olup tek resim alanlı olan stellerin sayısı ilk gruba göre daha fazladır. Alınlıksızlar formlarına göre boyuna dikdörtgen, enine dikdörtgen ve kare formlu olmak üzere üç alt grupta değerlendirilmişlerdir. Klasik ve Hellenistik Dönem stellerinde karşılaştığımız, stellerin alt kısmındaki çıkıntılar Lykaonia stellerinde mevcut değildir. Bu durum olasılıkla bölge stellerinin doğrudan toprağa gömülmesi ile ilgilidir.

Steller üzerinde betimlenmiş olan figürler genellikle ayakta duran ve cepheden betimlenmiş olan erkek ve kadın figürleridir. Kadın figürlerinin *Pudicitia* tipinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. *Pudicitia* tipinin genel özellikleri kadınların içlerine *chiton*, *chiton* üzerine başlarını da örten *himation* giymeleri, bir kolun dirsekten kıvrılarak bel hizasında başa doğru uzanan diğer kolu desteklemesidir. Burada betimlenmiş olan kadın figürleri *Pudicitia* tipinin varyasyonlarından biri olan *Büyük Herculanum* tipinde betimlenmişlerdir. *Himation*ları başlarını da örterek kalçaları hizasına kadar uzanmaktadır. *Himationun* başı örtmesi kadının dinî erdeminin ve evli olduğunun göstergesi olduğunu vurgulayan bir ifade olarak yorumlanmaktadır Genel olarak *chiton* üzerine *himation* giymiş olan kadınlar çoğunlukla sağ ellerini dirsekten hafifçe kıvrarak sol göğüsleri üzerine yerleştirir, sol kolları ise sol kalça hizasında, vücudun

solunda yer alır. Sol el *himation*un dışındadır. Bazı araştırmacılar steller üzerinde betimlenen, ayakta duran figürlerin çoğunlukla İS 3. yüzyılın başlarından itibaren kullanılmaya başlandığını ve bu durumun inanç sisteminin değişmesi ile ilgili olduğunu belirtmektedirler.

Steller üzerinde betimlenmiş olan erkek figürleri tekli ya da çoklu gruplar hâlinde işlenmişlerdir. Bu çoklu figürler de sıklıkla aynı şablon kullanılarak yapılmış gibi, birbirinin tekrarı şeklindedirler. Zaman zaman bir kadın bir erkek figürü olarak yan yana sıralandıkları da görülebilmektedir. Erkek figürleri kısa etekli, tunik benzeri kıyafetler içerisinde betimlenmişlerdir. Ayakta duran erkek figürlerinde sağ kollar dirsekten kıvrılarak sol göğüs ya da bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol kol aşağıya doğru uzatılıp serbest bırakılmış ya da *himation*larının ucunu tutar pozda betimlenmişlerdir. Steller üzerindeki ayakta duran erkek figürlerinin büyük bir bölümü, arkeoloji literatüründe *Palliatius* olarak adlandırılan tipte yapılmıştır. Daha az sayıda örnekte ise erkeklerin *Demosthenes* tipinde betimlendiklerini görülür.

Piyade figürlü stelde dilimli ve kısa etekli giysileri ile betimlenmiş olan iki piyade bölgede yaşamış olan insanların savaşçı karakterini göstermektedir. Bölgede sıklıkla betimlenen konular arasında süvariler de vardır. Süvarilerin atlarının şaha kalkmış pozda betimlenmesi Er'e göre bölgede görülen atlı tanrılarla ölümlülerin ayırt edilmesi için önemli bir özelliktir (Er, 2010, s. 129). Bu tip sahnelerin, ölen kişinin avcı, savaşçı ve erkek olduğunu göstermek amacıyla yapıldığı düşünülmektedir (Saraçoğlu, 1997, s. 46). Figürlerin üzerlerindeki giysilerin kıvrımlarının doğallıktan uzak, şematik bir stilde işlenmesi hemen hemen tüm stellerde karşılaşılan bir özelliktir.

Mitolojide Zeus'un simgesi olan kartal, ölen kişinin tanrıya ulaştığını gösteren bir figürdür. Ayrıca ölü kültüründe de önemli unsurlardan biri sayılır. Çoğunlukla erkeklerle ilişkilendirilen, ölen kişinin ruhunu taşıdığına inanılan, kartal figürü, ebedî yaşamın bir sembolü olarak da kabul edilir.

Çelenk ölümle sonuçlanmış olan zaferi veya yaşamın bütünü simgeleyen bir motiftir. Bir figürün başının üzerine uzatıldığı zaman, o kişinin kutsandığı anlamına da gelir. Ayrıca çelenk motifinin Gladyatör stellerinde yaygın olarak kullanıldığı ve bu stellerdeki çelenk sayısının gladyatörün kazandığı zaferlerin sayısını da gösterdiği bilinmektedir. Çelenk motifi ölen kişinin yaşarken elde ettiği başarı ve zaferi, ağaç yaşamın sonsuzluğunu simgesidir.

Mezar stellerinde orak, bağ baltası; çift başlı balta gibi aletlerin işlenmesi tarımsal faaliyetlerin sembolü olarak kabul edilirler. Bu aletlerin hasat için kullanılması, bitki ve meyvelerin olgunlaşması ile hasat edilmesinin, yaşamda sona ulaşıldığının somut göstergesi olarak yorumlandığı da bilinmektedir. Kerpeten, cetvel ve gönye gibi aletler ölen kişinin mesleğini işaret eden semboller olarak yorumlanmaktadır. Marangozluk ve taş işçiliği ile ilgili aletlerdir. İğ, yün, keten, kenevir, pamuk gibi lifli maddelerin bükülerek ip hâline getirilmesini sağlayan Eğirmen ya da Eğirtmeç olarak da adlandırılan; bir ucu çengelli ahşap araçların adıdır. Dokumacılıkla bağlantılı olan "iğ" üzerine, kullanım kolaylığı sağlamak üzere yuvarlak bir ağırlık yerleştirilmiştir. Kadınlara özgü olan, kadının evine bağlılığını simgelediğine inanılan bir alettir. Bazen bu aletle birlikte yine dokumacılıkta kullanılan tarak (*calamistrum*) ve ayna (*speculum*) da mezar stelleri üzerinde betimlenen ve çoğunlukla kadınlar tarafından günlük yaşamlarında kullanılan eşyalardır. Yün sepeti de ölü kültüründe önemli bir yere sahip olan, ölen

kadının ruhunu taşıma işleviyle birlikte onun doğurganlığı, varlıklı olması ve gündelik işlerini ustalıklarla yapmasının bir göstergesi olarak da yorumlanmaktadır.

“Kline”ler uyumak, dinlenmek için üzerine uzanılan mobilyalardır. Antik Dönem’de bu mobilyaların sadece konutlarda değil, agora, mezar, erkeklere ayrılan konukevleri (*andron*) ve çoğunlukla lahit, mezar stelleri ve ostotekler üzerinde betimlenen ölü yemeği sahnelerinde de kullanıldığını biliyoruz. Klasik Dönem’de *kline* ayaklarının dikdörtgen biçiminde olduğu, Roma Dönemi’nde ise ayakların adeta tornadan çıkmış gibi görüldüğü, bu nedenle de estetik açıdan daha zarif bir form kazandığı anlaşılmaktadır. Roma Dönemi’nde “kline”lerin başucunun yükseltiyle yapılmaya başlanması ile kline üzerine uzanan kişiye büyük rahatlık sağlanmıştır. “Kline”lerin önünde duran ve üzerinde ekmek, kek, meyveler ve özellikle de nar bulunan üçayaklı sehpaaların mezar stellerindeki ölü yemeği sahnelerinin vaz geçilmez unsurlarındandır. Bu sehpaaların üst tablaları yuvarlak ya da dikdörtgen olabilir. Tabureler, ölü yemeği sahnelerinin betimlendiği stellerde, Hellenistik Dönem’den itibaren kadınların üzerine oturdukları mobilyalardır. Kline ya da tabure üzerine oturan kadınların ayaklarının altında, tabureden daha alçak olduğu için ayak taburesi diyebileceğimiz, sade bir mobilya daha betimlenmiştir. Bu tip tabureler günlük yaşamda da kullanılan mobilyalardır.

Steller için kullanılan malzeme sadece birkaç örnek dışında çoğunlukla yerel kireçtaşı malzemedir. Mermer kullanımının azlığı, bölgede mermer yataklarının bulunmayışı ile ilgili olmalıdır. Yerel kireçtaşı daha kolay bulunabilen ve daha ucuz malzeme olduğu için kullanımı daha yaygındır. Bölgenin günümüzde olduğu gibi, Antik Dönem’de de fakir bir bölge olduğu düşünüldüğünde bu durum çok da şaşırtıcı değildir.

Daha önce yapılan çalışmalarda bölgede faaliyette bulunmuş olan sekiz heykeltraş adı tespit edilmiştir. Bunlar: *Papias, Jaseus, Fuscus, Longinus, Taolueis, Toutris, Numos* ve *Aloueis* adlarındaki heykeltraşlardır (Şahin, 1997, s. 75-83, Pl.1-4; Yılmaz, 2005, s. 215-222). Bu çalışma sonucunda, adı bilinen heykeltraşlara, *Dionysos* ve *Nestor* adlı heykeltraş daha eklenmiştir. Mezar stelleri üzerinde betimlenmiş olan sahnelerle, ostotekler üzerindeki sahnelerin birbirlerine benzer özellik ve kompozisyonlar taşımaları nedeniyle aynı heykeltraşlar tarafından yapılmış olduğu düşünülmektedir.

Bölgede atölyelerin saptanamaması, burada faaliyette bulunan ustaların gezici ustalar olabileceğini akla getirmektedir. Pamphylia ve Kilikya Bölgeleri sanat stiline etkileri her ne kadar bu bölgelerde olduğu kadar ince işçilikli eserler olmasa da Lykaonia Bölgesi eserlerinde görülebilmektedir. Lykaonia Bölgesi’ndeki gerek ostotek gerekse stellerin taşra stiline, özenli işçilikten uzak ve şematik olarak betimlenmiş olması bölgeye özgü nitelikler taşıdıkları için önemli arkeolojik verilerdendir. Stellerin alt kısmında, kaide yuvasına yerleştirilebilecek çıkıntının bulunmaması, stellerin doğrudan toprağa konulduğuna işaret etmektedir. Ele alınan sunaklar İS 2. yüzyıl- İS 4. yüzyıllar arasına tarihlenmiştir. Bölgenin Sunakları üzerine daha önce yapılan çalışmada bazı sunakların mezar steli işlevi ile kullanıldığı da anlaşılmıştır (Baldiran, 2025, s. 80). Mezar stelleri bölgenin antik dönemdeki sosyal yaşamını izleyebileceğimiz arkeolojik materyallerdir. Steller üzerinde betimlenen konular, figürler aracılığıyla, mezar sahibinin cinsiyeti, mesleği, ekonomik durumu ve eğitim seviyesi anlaşılabilir. Steller üzerinde betimlenen konular, figürler aracılığıyla, mezar sahibinin cinsiyeti, mesleği, ekonomik durumu ve eğitim seviyesi anlaşılabilir.

Kısaltmalar

Kaynaklar ve Dipnotlarda “Archaeologischer Anzeiger 1997” de verilen kısaltmalar kullanılmıştır. Metin içerisinde aşağıdaki kısaltmalar kullanılmıştır:

AST: Araştırma Sonuçları Toplantısı

BDS: Boyuna Dikdörtgen Stel

cm: Santimetre

çev.: Çeviren

EDS: Enine Dikdörtgen Stel

İÖ: İsa’dan Önce

İS: İsa’dan Sonra

KFS: Kare Formlu Stel

KS: Katlı Stel

s.: Sayfa

TPS: Tek Panolu Stel

Beyanlar:

Teşekkür: Makalemizin hazırlanması sırasında Yüzey Araştırması arşivini bizimle paylaşan Prof. Dr. A. Baldıran’a teşekkürü borç biliriz.

Yazarların Katkıları: Makaleye birinci yazar %70, ikinci yazar %30 katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Açıklaması: Kişi ya da kurumlarla çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Telif Hakkı Beyanı: CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Destekleyen Kuruluşlar: Çalışmayı destekleyen kuruluşlar bulunmamaktadır.

İntihal Beyanı: Bu makale intihal programıyla taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

YZ Araçlarının Kullanımı: Makale oluşturulurken yapay zekâ araçları kullanılmamıştır.

Kaynakça

- Baldıran, B. (2025). *Konya ve Çevresinden- Lykaonia Bölgesi- Sunaklar*, Çizgi.
- Bieber, M. (1977). *Ancient Copies: Contributionsto the History of Greek and Roman Art*.
- Cumont, F. (2005). *Researches sur le Symbolisme Funeraire des Romaines*.
- Drew-Bear, T.- Lochmann, T. (1996) *Grabreliefs aus Amorion, Orkistos und der Antiken Siedlung von Bağlıca Zeugen verlorengegangener Grabbauten*, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi IV, 109-134. [arkeoloji dergisi v-4 p109-134 e7c47bd9b4.pdf](https://dergipark.org.tr/en/pub/pausbed/article/383848)
- Er, Y. (2010). Isauria’da Yelbeyi Kaya Mezarı ve Süvari Kabartması, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7, 125-133. <https://dergipark.org.tr/en/pub/pausbed/article/383848>
- Gibson, E. (1980). Gravest Antiqueones in Kütahya Museum, *TAD XXV / 1*, 59-85. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkarkeolojidergisi/article/1050931>
- Levick, B. (1964). Monuments from Lykaonia, the Pisido- Phrygian borderland, Aphrodisias, W. M. Calder- J. M. R. Cormack (eds), *MAMA VIII*.
- LGPN V.C, (t.y.). *Lexicon of Greek Personal Names*. V. C. Inland Asia Minor.

- Lochman, T. (2003). *Studien zu kaiserzeitlichen Grab und Votivreliefs aus Phrygien*. Skulpturhalle Basel.
- Magie, D. (1950). *Roman rule in Asia minor to the end of the third century after Christ*, (Princeton).
- Özsait, M.- Şahin, H. (1998). 1996 yılı Isparta ve çevresi yüzey araştırmaları”, *12. AST*, 2, 121-142.
- Pauly - Wissowa (1949). *RE XVIII,4*, J. B. Metzler Stuttgart Publisher.
- Pfuhl, E.- Möbius, H. (1979). *Die Ostgriechischen Grabreliefs*, Text und Tafel II, (Mainz am Rhein).
- Saraçoğlu, A. (1997). *Antakya Yöresi mezar stelleri*, (Tez No. 63405) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sterrett, J. R. S. (1888). *The Wolfe Expedition to Asia Minor, Papers of the American School of Classical Studies at Athens 3*.
- Strabon, (1993). *Antik Anadolu coğrafyası*, (Geographika XII, XIII, XIV). (Çev. A. Pekman). Arkeoloji ve Sanat.
- Şahin, M. (1997). “Grabdenkmaeler Aus Isaura Und Künstler”, *EA* 29, 75-82.
- Şahin, M. (2016). “Değirmenkaya Amt Mezarı”, *Olba*, 24, 341-364. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/olba/article/593163>
- Waelkens, M. (1986). *Die Kleinasiatichen Türsteine: typologische und Epigraphische Untersuchungen der Kleinasiatichen Grabreliefs mit Scheintür*.
- Yılmaz, M. (2005). *Bozkır Çevresinin Antik Tarihi ve Eserleri*, Selçuk Üniversitesi.
- Zgusta, L. (1964). *Kleinasiatische Ortsnamen. Beiträge zur Namensforschung N. F.* (inVerbindung mit E. Dickenmanu, J. Untermann Herausgegeben von R. Schutzeichel), Beiheft 2 / 1.

Extended Abstract

During the research conducted in the Lycaonia region, stelae with pediments and multi-panel reliefs were found to be less numerous compared to other types of reliefs. Stelae featuring a pediment with a single image panel are more frequently encountered than multi-panel reliefs. Stelae without pediments have been classified into three subgroups based on their forms: longitudinal rectangular, transverse rectangular, and square. The projections typically found at the lower part of Classical and Hellenistic period stelae are absent in the stelae of the regions. This situation is likely related to the local practice of placing stelae directly into the ground.

The figures on the stelae are generally male and female figures depicted standing in frontal view. It is understood that the female figures were rendered in the *Pudicitia* style. The female figures represented are depicted in the so-called *Grande Herculaneum* variant of the *Pudicitia* style. Women figures' *himation* covers their heads and extends down to hip level. The act of covering the head with a *himation* has been interpreted as a sign of a woman's marital status and religious virtue. In general, women dressed in a *chiton* and *himation* are portrayed placing their right hands, bent slightly at the elbow, over their left breasts, while their left arms rest alongside the body at hip level, with the left hand positioned outside the *himation*.

Male figures on the stelae are depicted singly or in groups. The multiple male figures often seem to have been produced using the same template, as repetitive depictions. In some samples, a male and a female figure are shown standing side by side. Male figures are typically depicted in short-skirted, tunic-like garments. Standing male figures feature the right arm bent at the elbow and placed at chest or waist level, while the left arm is either extended downwards or holding the edge of the *himation*.

Two infantry figures depicted on a stela with segmented, short-skirted clothing reflect the warlike character of the people of the region. According to Er, the depiction of mounted figures with rearing horses serves as a distinctive feature to differentiate between mortal cavalymen and divine horsemen present in local iconography (Er, 2010, p.129). Such scenes are believed to symbolize the buried individual's identity as a male, hunter, and warrior (Saraçoğlu, 1997, p.46 ff.). The unnaturalistic and schematic rendering of the drapery folds on the figures' clothing, is a characteristic consistently encountered on almost all the stelae.

The eagle, the symbol of Zeus in mythology, is a figure indicating that the deceased has ascended to the god.

The wreath is a motif symbolizing the wholeness of life or the victory achieved resulting in death. When extended above a figure's head, it is interpreted as a sign of the person's consecration. In general, the wreath symbolizes both the successes and victories of the buried individual, and the tree symbolizes eternal life.

Tools such as sickles, pruning axes, and double-headed axes depicted on tomb stelae are considered as symbols of agricultural activity. The use of these tools in harvest marks the maturation of plants and fruits, and its depiction is interpreted as a tangible indication of life's completion. Instruments such as pliers, rulers, and set squares are considered symbols representing the profession of the buried, typically associated with woodworking and stonemasonry. Spindles with one end hooked were tools used to spin fibrous materials such as wool, flax, hemp, and cotton into thread. Often, a circular weight was placed on the spindle for ease of use. These tools, associated with weaving, are believed to symbolize a woman's devotion to her home. Alongside spindles, combs (*calamistrum*) and mirrors (*speculum*) were also connected to weaving and typically used by women in daily life and are depicted on stelae. The wool basket holds a significant place in funerary cult, symbolizing the deceased woman's soul, her fertility, wealth, and proficiency in housekeeping matters.

Klinai were furniture pieces used for reclining during sleep or rest. In Antiquity, these pieces were not only found in houses but also in agoras, men's guest rooms (*androns*), and especially in funerary banquets depicted on sarcophagi, tomb stelae, and ossuaries. In the Classical period, the legs of *klinai* were rectangular, while in the Roman period they acquired a more refined form, resembling turned wood, thereby achieving a more aesthetic appearance. The raising of the headrest on *klinai* during the Roman period provided greater comfort for the reclining individual. Tripod tables, typically placed in front of *klinai*, bearing bread, cakes, fruits, and particularly pomegranates, were indispensable elements of funerary banquet scenes depicted on tomb stelae. These tables could have round or rectangular tops. Stools also appear in funerary banquet scenes on stelae, particularly from the Hellenistic period onward, as seats for women. Beneath the feet of women sitting on *klinai* or stools, a lower piece of furniture, that can be referred to as a footstool, is sometimes depicted. These simple stools were also commonly used in daily life.

The absence of any identified workshops in the region suggests the possibility that the craftsmen operating here were itinerant artisans. While the artistic style of Pamphylia and Cilicia, despite lacking the same refinement, can be discerned in the works of the Lycaonia region. The schematic and provincial character of both the ossuaries and stelae from Lycaonia, rendered with a lack of meticulous craftsmanship, represents an important archaeological characteristic distinctive to the region. The absence of a projection at the lower end of the stelae, which would otherwise be fitted into a base, indicates that the stelae were placed directly into the ground. The altars examined have been dated between the 2nd and 4th centuries AD. A prior study on the altars of the region demonstrated that some altars were also used as tomb stelae (Baldiran, 2025, p.80).

Funerary stelae constitute archaeological materials through which the social life of the region in Antiquity can be observed. The subjects and figures depicted on the stelae allow for determinations regarding the gender, profession, economic status, and educational level of the tomb owner.

GÖRSELLER**Görsel 1: KS (Aslantaş Steli)****Görsel 2: KS (Aslantaş Steli Üst Resim Alanı)**



Görsel 3: KS (Aslantaş Steli Alt Resim Alanı)



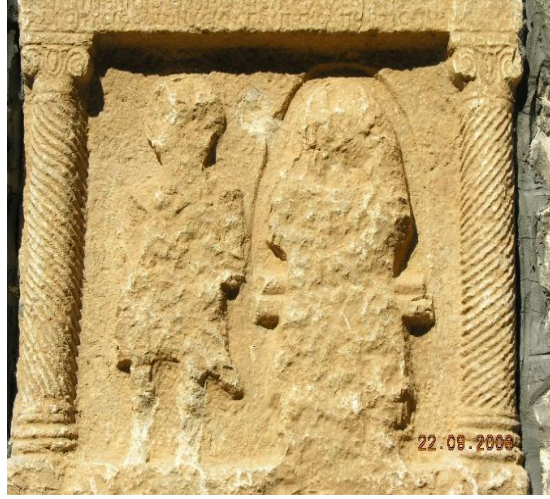
Görsel 4: KS (Aslantaş Steli Piyade Detay)



Görsel 5: KS (Aslantaş Steli Yazıtı)



Görsel 6: TPS (Bolay Steli)



Görsel 7: TPS (Bolay Steli Detay)



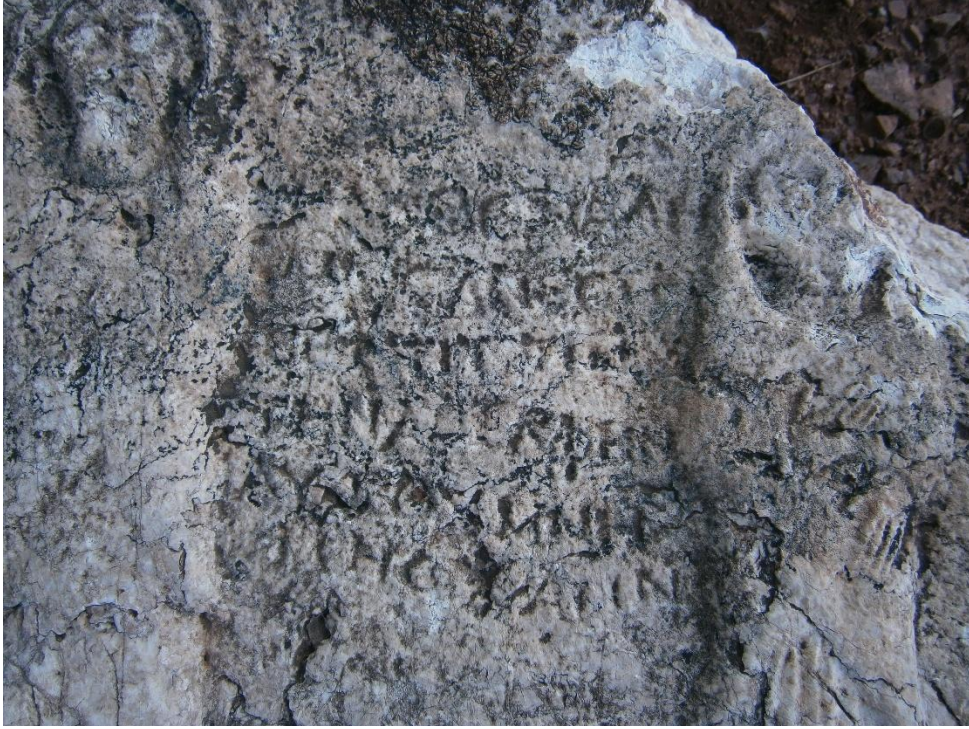
Görsel 8: TPS (Bolay Steli Kartal Figürü)



Görsel 9: TPS (Bolay Steli Yazıt)



Görsel 10: BDS (Sarıhacı Steli)



Görsel 11: BDS (Sarıhacı Steli Yazıtı)



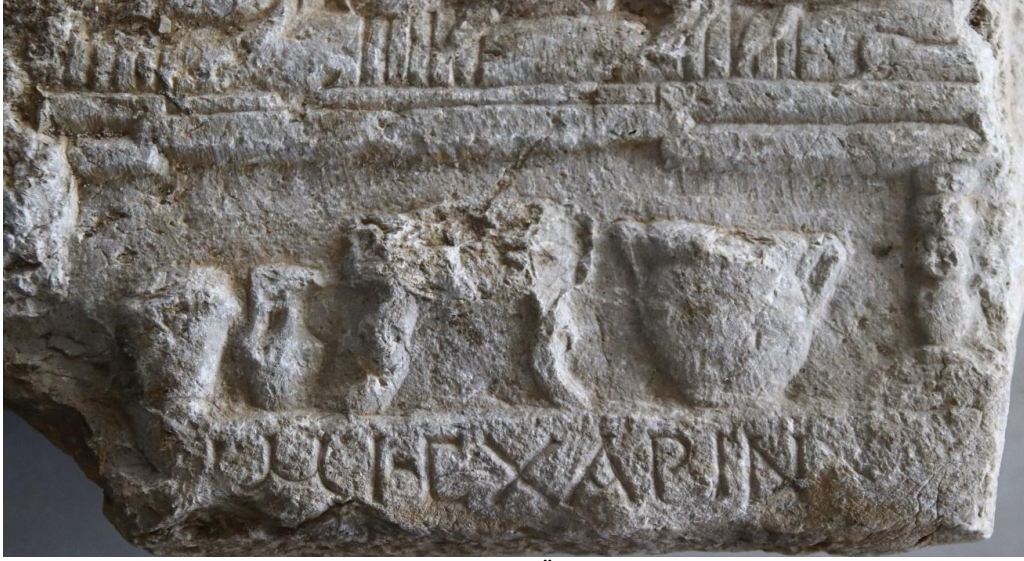
Görsel 12: EDS (Avdan Steli)



Görsel 13: EDS (Avdan Steli Kadın Figürleri)



Görsel 14: EDS (Avdan Steli Kline Üzerindeki Erkekler)



Görsel 15: EDS (Avdan Steli Üçayaklı Masa ve Kaplar)



Görsel 16: EDS (Avdan Steli Sağ Yan Yüz)



Görsel 17: KFS (Aslantaş Steli)



Görsel 18: KFS (Aslantaş Steli Piyadeler)